

1	Principy a zákony teórie bezpečnosti	15
1.1	Úvod.....	15
1.2	Ontologické aspekty teórie bezpečnosti.....	15
1.3	Funkcie teórie bezpečnosti.....	17
1.4	Postuláty teórie bezpečnosti.....	18
1.5	Princípy teórie bezpečnosti.....	20
1.5.1	Princíp systémového prístupu.....	21
1.5.2	Princíp vzájomnej súvislosti a prepojenosti.....	22
1.5.3	Princíp príčinnosti.....	22
1.5.4	Princíp rozhodujúcich činiteľov.....	22
1.6	Paradigma teórie bezpečnosti.....	22
1.6.1	Paradigma všeobecne.....	23
1.6.2	Paradigma securitológie.....	24
1.7	Katégorie teórie bezpečnosti.....	25
1.7.1	Bezpečnosť, nie bezpečnosť a nebezpečnosť.....	26
1.7.2	Príčina a následok.....	26
1.7.3	Možnosť, skutočnosť a nemožnosť.....	27
1.7.4	Nevyhnutnosť a náhodnosť.....	28
1.7.5	Istota a neistota.....	28
1.7.6	Určitosť a neurčitosť.....	29
1.8	Zákony teórie bezpečnosti.....	29
1.8.1	Zákon jednoty a boja protikladov.....	29
1.8.2	Zákon prechodu kvantitatívnych zmien na kvalitatívne zmeny a naopak.....	30
1.8.3	Kritické prahy ako miera zmeny.....	31
1.8.4	Formy prechodu.....	32
1.8.5	Kauzálny zákon.....	33
1.8.6	Kauzálny mechanizmus.....	37
1.9	Záver.....	37
	Literatúra.....	38
2	Bezpečnostné hrozby a ich vývoj.....	40
2.1	Úvod.....	40
2.2	Bezpečnostná hrozba.....	40
2.3	Kauzalita bezpečnostnej hrozby.....	41
2.4	Entropia bezpečnostných hrozieb.....	45
2.5	Priebeh bezpečnostnej hrozby.....	47
2.6	Identifikácia a hodnotenie bezpečnostnej hrozby.....	53
2.7	Záver.....	54
	Literatúra.....	55
3	Bezpečnostní prostředí.....	56
3.1	Úvod.....	56
3.2	Důvody ke zkoumání bezpečnostního prostředí.....	56
3.2.1	Z pohledu narušitele.....	57
3.2.2	Z pohledu ochránce.....	58
3.2.3	Komplexní plošný pohled.....	58
3.3	Diskuse definic bezpečnostního prostředí.....	58
3.4	Etapy vývoje bezpečnostního prostředí.....	59
3.5	Víceúrovňové řešení zajištění bezpečnosti.....	60

3.6	Rozdělení bezpečnostního prostředí	61
3.6.1	Vnitřní bezpečnostní prostředí	62
3.6.2	Vnější bezpečnostní prostředí	62
3.6.3	Prevence při zajištění bezpečnosti referenčního objektu	62
3.7	Parametry bezpečnostního prostředí	63
3.8	Činitele a prvky bezpečnostního prostředí	64
3.9	Rozdělení činitelů bezpečnostního prostředí podle funkce	65
3.10	Faktory bezpečnostního prostředí	67
3.11	Oblasti bezpečnostního prostředí	68
3.12	Popis bezpečnostního prostředí	70
3.12.1	Příklad popisu kyberprostoru (LAN) jako bezpečnostního prostředí	71
3.13	Trendy vývoje bezpečnostního prostředí	73
3.14	Shrnutí	75
	Literatura	75
4	Bezpečnostná situácia	77
4.1	Situácia	77
4.2	Bezpečnostná situácia, jej zložky a dynamika	78
4.2.1	Determinujúce, podmieňujúce činitele	79
4.2.2	Dynamizujúce činitele	95
4.2.3	Činitele prírodnej povahy	97
4.2.4	Činitele ekonomickej povahy	98
4.2.5	Činitele technogénnej povahy	99
4.2.6	Činitele medicínskej povahy	99
4.2.7	Vzťah medzi činiteľmi bezpečnostného prostredia	99
4.3	Hodnotenie bezpečnostnej situácie	101
4.4	Záver	101
	Literatúra	102
5	Kultúra bezpečnosti	104
5.1	Úvod	104
5.2	Vymedzenie pojmu	104
5.3	Definície kultúry bezpečnosti	105
5.4	Kultúra bezpečnosti a bezpečnostná klíma	107
5.5	Úrovne analýzy kultúry bezpečnosti	108
5.6	Kultúra bezpečnosti organizácie	109
5.6.1	Bezpečnosť organizácie	110
5.6.2	Kultúra bezpečnosti organizácie	111
5.7	Hodnotenie kultúry bezpečnosti organizácie	113
5.7.1	Identifikácia podsektorov kultúry bezpečnosti organizácie	116
5.7.2	Indikátory kultúry bezpečnosti organizácie	117
5.7.3	Hodnotenie identifikovaných indikátorov kultúry bezpečnosti organizácie	118
5.7.4	Hodnotenia podsektorov kultúry bezpečnosti organizácie s využitím hodnôt indikátorov kultúry bezpečnosti	118
5.7.5	Hodnotenie kultúry bezpečnosti	119
5.8	Vplyv kultúry bezpečnosti	121
5.8.1	Vplyv kultúry bezpečnosti na bezpečnosť organizácie a jej činitele	121
5.8.2	Kultúra bezpečnosti v negatívnom význame	123
5.9	Záver	124
	Literatúra	124

6	Civilizace a civilizační vzestup z pohledu bezpečnosti.....	129
6.1	Úvod.....	129
6.2	Civilizace a její současnost.....	131
6.3	Stejnosti a odlišnosti civilizací	132
6.4	Předpoklady civilizačního vzestupu	133
6.5	Znaky civilizace	135
6.6	Primární státy	138
6.7	Bezpečnost při vzestupu civilizace.....	139
6.8	Shrnutí	140
	Literatura.....	141
7	Inštitucionalizácia bezpečnosti v Egyptskej ríši	142
7.1	Charakteristika civilizácie, jej zriadenia, zdôraznenie špecifik.....	142
7.2	Stručná história – míľniky	145
7.3	Organizácia spoločnosti, spôsob vládnutia	147
7.4	Bezpečnostné problémy Egypta	149
7.5	Právo	151
7.6	Inštitucionalizácia bezpečnosti.....	158
7.7	Zhrnutie.....	161
	Literatúra	162
8	Institucionalizace bezpečnosti v Římské říši v období raného principátu.....	163
8.1	Úvod.....	163
8.2	Historický vývoj – od království k principátu	163
8.3	Administrativní a správní členění Římské říše.....	166
8.4	Bezpečnostní problémy	167
8.5	Pojetí bezpečnosti v období principátu	169
8.5.1	Římská armáda	169
8.5.2	Vnitřní bezpečnost	172
8.6	Římské právo	175
8.6.1	Základy římského práva.....	175
8.6.2	Římské právo v období principátu.....	176
8.6.3	Trestní právo v období principátu	176
8.7	Shrnutí	178
	Literatura	178
9	Institucionalizace bezpečnosti v Aztécké říši	180
9.1	Charakteristika civilizace, její zřízení, specifika	180
9.2	Historie Aztécké říše	184
9.3	Organizace Aztécké říše, způsob vládnutí	184
9.4	Bezpečnostní problémy a rysy Aztécké říše	189
9.5	Právo v Aztécké říši	193
9.6	Institucionalizace bezpečnosti v Aztécké říši.....	197
9.7	Shrnutí	202
	Literatura:.....	203
10	Institucionalizace bezpečnosti v Incké říši	204
10.1	Charakteristika civilizace a jejího zřízení	204
10.2	Stručná historie – milníky	206
10.3	Organizace společnosti, způsob vládnutí	207
10.4	Bezpečnostní problémy Incké říše	209
10.5	Právo	212
10.6	Institucionalizace bezpečnosti	215

10.7 Shrnutí	221
Literatura:.....	222
11 Institucionalizace bezpečnosti ve Velkomoravské říši	223
11.1 Charakteristika Velkomoravské říše, jejího zřízení a specifik	223
11.2 Stručná historie – milníky	224
11.2.1 Hlavní historické milníky.....	226
11.3 Organizace společnosti, způsob vládnutí	227
11.4 Bezpečnostní problémy Velkomoravské říše	230
11.4.1 vojenské hrozby	231
11.4.2 Politické hrozby	232
11.4.3 Sociální hrozby.....	233
11.4.4 Ekonomické hrozby	234
11.4.5 Ekologické hrozby	235
11.5 Struktura bezpečnostních sil	236
11.5.1 Knížecí družina	237
11.5.2 Branná hotovost.....	237
11.5.3 Vývoj vojska	238
11.6 Právo	240
11.6.1 Velkomoravský penitenciál.....	240
11.6.2 Zakon sudnyj ljudem	240
11.6.3 Nomokánon	242
11.6.4 Anonymní homilie	242
11.6.5 Obyčejové právo.....	243
11.7 Shrnutí	245
Literatura	246
12 Komparace státních útvarů.....	248
12.1 Úvod.....	248
12.2 Charakteristika říše: typ státu, rysy říše, geografické podmínky, hospodářství	248
12.3 Základní rysy říše	250
12.4 Geografické podmínky.....	251
12.5 Hospodářství	252
12.6 Historie státních útvarů	254
12.7 Společenský řád hodnocených říší	256
12.8 Způsob vládnutí v říších.....	258
12.9 Systém státní správy	259
12.10 Právo a tresty v říších.....	261
12.11 Náboženství v říších.....	263
12.12 Bezpečnostní problémy vybraných říší.....	264
12.13 Aktiva vybraných říší.....	266
12.14 Bezpečnostní složky vybraných říší	267
12.15 Shrnutí.....	270
Literatura	271
13 Řád, stát a ochranná funkce	272
13.1 Úvod.....	272
13.2 Řád a jeho vymezení.....	272
13.3 Pravidla, zákazy a příkazy při zajišťování řádu.....	275
13.4 Řád v archaických státech.....	276
13.5 Vymezení, charakteristika a funkce státu	279
13.6 Definice pojmu „stát“	279

13.7	Teorie vzniku států	280
13.8	Základní znaky státu	281
13.9	Státní moc.....	282
13.10	Formy státu	282
13.11	Funkce státu.....	283
13.12	Ochranná funkce státu, její původ a obsah.....	283
13.13	Ochranná funkce státu z pohledu státovědy	287
13.14	Ochranná funkce státu z pohledu bezpečnosti.....	288
13.15	Shrnutí.....	290
	Literatura	290
	Resumé – summary	292
	Představení autorů kapitol	293